

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Filosofie

Test 17

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Filosoful L. Blaga consideră că:
 - a. *existența întru imediat și pentru securitate este esența omului*
 - b. *existența întru mister și revelare este un mod eminentemente uman*
 - c. *nu există natură umană dată*
 - d. *existența întru mister și revelare este specifică animalelor*
2. Întrebarea *Care sunt condițiile unei vieți morale?* aparține:
 - a. logicii
 - b. oratoriei
 - c. economiei
 - d. eticii
3. O problemă specifică de etică aplicată este:
 - a. adevărul
 - b. avortul
 - c. antropologia
 - d. eternitatea
4. Libertatea pozitivă presupune:
 - a. absența intervenției din partea statului asupra indivizilor
 - b. desființarea statului
 - c. asigurarea condițiilor pentru îndeplinirea scopurilor individuale
 - d. dezinteresul statului față de cetățeni
5. Expresia *destinul creator al omului* vizează:
 - a. inexistența unei esențe umane
 - b. sensul vieții
 - c. politica
 - d. similitudinea dintre om și animal
6. Potrivit filosofului J. P. Sartre, dacă suntem *absolut liberi*, atunci suntem:
 - a. *absolut responsabili*
 - b. *ființe cugetătoare*
 - c. *predestinați*
 - d. *homo faber*
7. Etica aplicată studiază:
 - a. certitudini
 - b. probleme morale controversate
 - c. puterea poporului
 - d. principii și reguli

8. Limitarea libertății individuale este legitimă doar dacă se previne vătămarea altora, potrivit lui:
- Aristotel
 - J. St. Mill
 - H. Bergson
 - Platon
9. Dintre eticile teleologice face parte și:
- hedonismul
 - teologia
 - etica aplicată
 - deontologia
10. În epoca modernă apare necesitatea de a problematiza libertatea ca:
- problemă logică
 - nesemnificativă
 - valoare politică
 - derizorie

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate tipuri de dreptate, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate în legătură cu acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Dreptatea procedurală	1. Conviețuirea indivizilor într-o societate trebuie să se fundamenteze pe ideea realizării dreptății pe baza meritelor iar orice lege care nu ține cont de acest principiu este coruptă.
b. Dreptatea ca egalitate economică	2. Fundamentul dreptului la libertate trebuie să fie egalitatea de acces și egalitatea de șanse a tuturor oamenilor.
c. Dreptatea pe baza meritelor	3. Realizarea dreptății prin aplicarea și respectarea legilor.
d. Dreptatea ca echitate	4. În plan social, existența inegalităților dintre oameni se fundamentează pe distincția dintre morala de sclavi și morala de stăpâni.
	5. Bunurile economice trebuie să fie împărțite <i>de la fiecare după capacități, la fiecare după nevoi.</i>

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva concepției conform căreia condiția realizării dreptății este "domnia legii".

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța dreptății ca echitate în viața de zi cu zi a omului, așa cum apare în concepția filosofului J. Rawls.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Să recapitulăm: ideea de dreptate presupune două lucruri – o regulă de conduită și un sentiment care sancționează regula. Trebuie să presupunem că primul e comun întregii umanități și merit binelui acesteia. Celălalt (sentimentul) e dorința ca aceia care încalcă regula să sufere o pedeapsă.

(J. St. Mill, *Utilitarismul*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două elemente ce stau la baza ideii de dreptate. **4 puncte**
2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *utilitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că *natura umană reprezintă ansamblul caracteristicilor care definesc ființa umană, diferențiind-o de alte ființe*:

1. Menționați trei caracteristici definitorii pentru om, la care s-au referit diferiți filosofi, în abordările lor. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care reflecția unui adolescent asupra naturii umane poate contribui la dezvoltarea atitudinii critice a acestuia față de valoarea cunoștințelor sale despre om. **4 puncte**